

Entrevista a Pasqual Maragall, alcalde de Barcelona

Tranquil·litat a la recta final

La Barcelona Olímpica és a punt d'estrenar. Pasqual Maragall parla per a EL TEMPS d'aquesta nova Barcelona que emergeix.

Els Jocs Olímpics són a la cantonada. Una nova ciutat emergeix. Pasqual Maragall, 51 anys, molt ben portats, ha estat al davant d'aquesta iniciativa. Quan fem l'entrevista surt d'una permanent del COOB. Arribarà tard a dinar, però en cap moment no perdrà la calma ni el sentit de l'humor. Sembla que tingui Barcelona al cap, centímetre a centímetre. De la Barcelona dels Dragons a la Barcelona del Barça, de la mateixa manera que ens recita Shakespeare i Ausiàs March.

—*¿Encara continua creuant els dits perquè la sort acompanyi els Jocs?*

—Tots. (Es mira les mans, que té creuades i riu.)

—*¿La sort és necessària?*

—Totalment, sense sort no hi hauria olimpisme.

—*¿Quines diferències hi ha entre la transformació que ha fet Sevilla i la que ha fet Barcelona?*

—A Sevilla tot és més concentrat a l'illa i als accessos. Tenen el tren d'alta velocitat, l'autovia fins a Màlaga, l'aeroport i l'estació. Tot encaminat a arribar. A Barcelona és diferent.

—*El canvi a Barcelona no és tan espectacular, és molt més d'infraestructures. ¿Sevilla llueix més que Barcelona?*

—Jo crec que Barcelona s'ha transformat molt més. A Barcelona els canvis són profunds, però també espectaculars, diguem-ho tot. La costa, la façana marinera és molt espectacular.

—*¿Barcelona s'ha guanyat el futur o s'ha recuperat d'un passat perdut?*

—Totes dues coses. S'ha fet i s'ha refet.

—*¿La infraestructura era un tema pendent?*

—Era un tema pendent. El que passa és que Barcelona ho ha resolt amb una certa elegància. A Berlín per a avançar dos quilòmetres, hi estan 10 anys. Aquí s'ha fet tot amb dignitat urbanística. Per exem-

Un alcalde que recita Shakespeare i Ausiàs March.

CARME PUERTOLAS

ple, a les rondes, s'ha creat un nou concepte; no són una autopista

—*¿Quina és l'obra que més el satisfà?*

—El Palau Nacional, de les que es fan és la que m'emociona més. És una obra que té complicacions d'enginyeria. De les coses fetes, una de les més recents que s'ha acabat ara, el Pavelló que han fet en Garcés i en Sòria és extraordinari. Més global, l'Anella Olímpica, que és l'espectacular més potent. Un escenari que només és pot fer en una ciutat que és alguna cosa més, per sort o per desgràcia. Barcelona sempre ha estat una ciutat-ciutat. Quan veus l'Anella veus que a Barcelona hi ha alguna cosa més. És un d'aquells conjunts com el Mall de Washington o el Vaticà que tenen les capitals imperials. Per a pensar, per a dissenyar això, quasi necessites un emperador o un papa.

—*Aquí ni papa ni emperador*

—Aquí no hem tingut ni emperadors, ni papes, ni reis. Per començar no tenim ni estat. L'Anella Olímpica és el llenguatge d'una nació. El Museu d'Art de Catalunya també ho serà, d'una altra manera, en els continguts.

—*¿Li agrada la Torre d'en Calatrava?*

—Sí...

—*¿Deu ser dels pocs?*

—No. Jo diria que el que no agrada és la posició. Els autors de l'Anella consideren que pot ser una intrusió que els roba protagonisme. En definitiva és com la rúbrica, una mica colada a última hora en un dibuix que ja era fet. Potser hauria estat millor dos-cents metres més enrere. Però el dia de la inauguració de l'Anella tothom estava content

—*¿No és una llàstima que una obra tan impressionant com les rondes, tingui en la part de la ronda del litoral només dos carrils?*

—*¿No donava per a més, filla meva! Si t'hi mires una ciutat com aquesta que fa baixada, la imatge de gravetat física i de pressió és real. Tot passa per davant el mar. Com diuen els madrilenys "A Barcelona le falta un cacho", és una rodona sense una meitat, perquè hi ha el mar. Tot això pesa i has d'encabir en un espai molt estret de la franja marítima totes les connexions. I s'ha d'anar trufant tot. És una obra d'artesanía. Hi ha un problema de cotes...*

—*Però també pot semblar que una manca de previsió en construir el Moll de la Fusta condicionava aquests dos carrils...*

—Això és pot simplificar així, però no és la veritat. La veritat és la complexitat que abans explicava.

—*¿És impressionant com controla tots*

els detalls. Si li ho deixem fer, ens explicarà el subsòl de la franja marítima.

—Jo no controlo res.

—*Doncs coneix.*

—A mi m'ho expliquen i ho comprenc vagament.

—*Aquest cap de setmana hi ha hagut caos automobilístic a fora de Barcelona.*

—Ara el caos és a 50 quilòmetres.

—*S'ha traslladat.*

—Ara qui tenen la pilota són el senyor Vilarasau i el senyor Basànez i el senyor Samaranch. A mi, em sorprèn que, sabent

"L'Anella Olímpica és el llenguatge d'una nació".

segur que aquest estiu la cua hi seria, com és que no ho hagin solucionat. ¡Tant que es diu del sector públic i del sector privat! Aquí el sector públic ha donat una lliçó.

—*¿Vostè viu a prop de la Ronda de Dalt. Sent el soroll?*

—No. L'únic que sento són les sirenes i no són ni les de l'Ajuntament, que són de dos tons, ni les de la Creu Roja que també s'hi han adaptat. Els altres espero que s'hi adaptin aviat, perquè si no rebran una garrantia monumental. El silenci és el més difícil de crear en aquesta vida. Ens hi anem acostant. Les motos no han de fer soroll, les sirenes tampoc, els policies tampoc, les motos no han d'aparcar sobre

"A mi, a vegades em diuen que pressiono molt. Ho lamento, però a mi em paguen per a això".

la voravia.

—*Les motos sobre la voravia no s'acabaran mai.*

—Sí que s'acabaran, sí. Haurem de fer un ban perquè la gent entengui els drets de circulació dels vianants. En aquesta ciutat, això comença a entendre's una mica; en les altres, gens, no es parla mai del vianant. Només es veuen els perills de la circulació. Un cotxe aparcad de través que no

deixa sortir uns vells de casa o un cec es veu que no és un perill de circulació. Una moto circulant per la vorera, que comencen a haver-n'hi moltes —tenim el primer accident—, no és un problema de circulació per molts. Tot això ens costarà molt d'anar canviant. S'haurà de trobar la manera de caminar, les ciutats del Mediterrani són fetes per a poder-hi caminar.

—*Barcelona es va abocar a visitar la Vila Olímpica. ¿Però qui comprarà els pisos de la Vila Olímpica?*

—Una part dels qui hi van anar.

—*¿Quina part, per què els pisos són cars?*

—Tots els pisos són cars. ¿Em podeu ensenyar pisos a bon preu?

—*Però a vostè, per les seves declaracions, durant la construcció de la Vila Olímpica, sembla que li va costava resignar-se a els pisos tinguessin aquests preus.*

—Hi ha una cosa a la qual no he renunciat i és que en aquest tipus d'operacions hi ha d'haver una part d'habitatge assequible. Però suposar que tota la façana marina, quatre quilòmetres, s'havia de fer amb subvencions, o siga pis social, era un error catastròfic. Curiosament, això és el que em van proposar els promotors del sector privat. Acceptar això hauria estat com demanar tot l'esforç que fèiem en el front marítim. No crearien els valors perquè aquella rehabilitació continués d'una manera espontània i per tant ens obligaven a fer quatre quilòmetres d'habitatge subvencionat. ¿D'on havíem de treure les subvencions? ¿Quina ciutadania estava disposada a mantenir uns impostos per a mantenir aquestes subvencions? Això no ho haguéssim aconseguit mai; per tant la nostra decisió va ser d'aconseguir uns promotors que volguessin construir per al mercat. Això va ser una batalla meva complicada.

—*¿La situació de l'habitatge continua sent complicada en aquesta ciutat?*

—Barcelona és l'única ciutat on s'ha fet una oferta que ha aconseguit d'estabilitzar els preus.

—*Del que queda per fer, ¿que és el que més li dol?*

—L'exposició del romànic. El Palau Nacional serà ensenyable i utilitzable

—*Vostè té fama de planificador, però el que sembla que Barcelona no acaba de tenir planificat és què fer-ne. ¿Ha de ser una Barcelona turística? ¿Una Barcelona plaça financera?*

—És molt difícil de resumir; és molt llarg. Sintetitzant i simplificant molt, em penso que el que fem és la Barcelona de la cultura. El romànic, el Museu d'Art de

Pasqual Maragall espera la inauguració dels Jocs amb tranquil·litat.

CARME PUERTOLAS

Catalunya, el Picasso, el Museu Dalí aquí el costat, el Museu d'Art Contemporani, una part de la Col·lecció Tyssen, i el Centre de Cultura Contemporània, el Teatre Nacional, el Teatre Lliure i tot el que anem fent, El Palau de la Música i, si ens deixen, el Liceu una mica refrigerat....

—¿Què vol dir, si ens deixen?

—Doncs si ens deixen. Tots els entrebancs van ser mesquins.

—Tornem a parlar de la Barcelona del futur.

—Tota aquesta Barcelona cultural és la que s'ha de col·locar en el mapa i s'ha de vendre.

—¿Això vol dir una Barcelona turística?

—Això vol dir promoure un turisme que no hem tingut fins ara. Nosaltres oferim una ciutat que infraestructuralment ha fet un salt molt gros. I que té unes amenitats que interessin unes persones que són les que volem que vinguin, cultes i d'un nivell econòmic, diguem-ho tot. I també, promoure Barcelona com a seu de negocis per a la gent que es vulgui instal·lar aquí a produir.

—La política dura perquè els ciutadans paguin les multes ha estat interpretada com una qüestió d'omplir les arques municipals.

—Doncs no és així. Nosaltres no hi guanyem diners, amb les multes. Les multes es posen sense cap finalitat fiscal; existeixen per persuadir el ciutadà barrut.

—¿Hi ha gaires ciutadans barruts en aquesta ciutat?

—Sí. Tots tenim una mica de barrut en un moment determinat.

—¿Les arques municipals estaran buides durant gaires anys?

—Les arques municipals són molt més plenes; el que passa és que el diner s'hi està molt menys temps, perquè anem pagant totes les obres que hem fet. El que és clar és que Barcelona s'ha enriquit i l'Ajuntament també. Només cal mirar l'augment patrimonial.

El problema està en un altre lloc. Nosaltres el que tenim és un dèficit de 17.000 milions anuals de despeses que no ens pertoquen: de sanitat, d'educació i de serveis socials.

—¿La solució?

—Qué la gent competent en aquests serveis pagui.

—¿Pagaran?

—Pagaran, pagaran, perquè si no paguen tancarem. ¿Sap per què no paguen? Eren serveis *de facto* transferits, però després se'ls van descuidar. Tenim hospitals, museus, escoles, orquestra, palaus, que altres ciutats no tenen a compte seu. La República va ser una de les primeres coses que va fer. Ara no s'ha fet perquè el primer que es van proposar va ser dotar les autonomies. Això ja és fet. I per això dic que pagaran, perquè ara ja no hi ha l'excusa ni de l'estat, ni de la Generalitat. Són

els últims serrells que queden, i això ha fet que, al ciutadà de Barcelona, li toqués pagar uns diners que no tenia per què pagar.

—¿L'impost de l'IAE no creu que pot destruir una trama social de petits botiguers i comerciants imprescindible per a la ciutat?

—No.

—Doncs molts botiguers d'aquesta ciutat pensen que sí.

—Vostè preguntí si aquest impost supera més de l'1% del que venen i si és que sí, m'ho diu. En trobarà molt pocs. Si una persona pel que rep de la ciutat no hi pot contribuir mínimament, anem malament.

—La seva persistència va fer dir a Felipe González que vostè era com la gota malaia ¿Considera que això és un elogi?

—El pobre president del govern va dir "bota malaia" que és una tortura molt pitjor que no la gota malaia, que és el que jo vaig entendre; i llavors vaig dir: "Perquè hi hagi gota hi ha d'haver pedra".

—¿I si és bota malaia?

—Crec que és una tortura xinesa que expressa el terror que els presidents de govern estatals o autonòmics senten quan al·leguen alcalde els pressiona. A mi, a vegades em diuen que pressiono molt. Ho lamento però a mi em paguen per a això.

—¿Per què considera que la gent que vol reivindicar Catalunya com a nació durant els Jocs Olímpics pot fer el ridícul?

—Això, no ho vaig dir jo; va ser un por-

Pasqual Maragall respon a les preguntes serenament i amb sentit de l'humor.

CARMÉ PUERTOLAS

taveu del COOB. Jo ho agafo per una altra banda, i dic que els Jocs faran quedar molt bé des del punt de vista de Catalunya. Les banderes seran on hagin d'estar i no hi ha cap limitació més que les normes internacionals, que la cortesia i el seny. A banda aquestes normes d'urbanitat internacional, diguem-ho així, la nostra presència serà molt potent, tan a nivell de símbols com de la realitat que ensenyarem. La nostra bandera més gran és l'Anella Olímpica. Els símbols que compten són els que ensenyarem, l'escenari, el marc... Qui no hi vulgui llegir en això, una personalitat nacional, pitjor per a ell.

—*¿Però vostè ha posat molt d'èmfasi a tallar aquesta polèmica?*

—A mi, m'interessa el tema, no la polèmica.

—*¿Reivindicar Catalunya com a nació és lícit?*

—S'ha de reivindicar amb obres, amb fets. Jo faré quedar bé Catalunya...

—*No tothom pot fer obres, la majoria només pot manifestar la seva opinió....*

—Mira jo agafo quatre persones que, a mi, m'han demanat això. Per exemple, el senyor Font Altaba, que m'ho va demanar en una assemblea del COOB i que era l'alcalde pre-democràtic que jo em vaig trobar a l'Ajuntament quan era funcionari; el senyor Miró Ardèvol, educadíssim, que em va tractar sempre molt bé, però que era de la UCD-CC quan jo vaig entrar a l'Ajuntament; el seu cunyat, en Folchi, de la UCD, que després va ser conseller, però, inicialment, que jo recordi, a la Universitat va anar de poc que no el llencessin al llac; el senyor Pere Llorens, que

és una persona amabilíssima i encantadora i que jo m'estimo moltíssim i li tinc un efecte molt gran; però que sigui ell qui em demani que la bandera catalana sigui més grossa, com pot comprendre no m'impresiona.

Jo demano que la gent contribueixi des del lloc on és a la bona comprensió del que és Catalunya i que la gent se'n pugui endur de Catalunya una impressió forta i de gran qualitat. Això és el que jo demano, perquè és el que perdurarà; no una manifestació o unes pancartes o crits. Això ho pot fer tothom, qualsevol minoria.

—...

—D'això no en parlem més. Jo ja he dit el que havia de dir; el COOB també, i tots tenen maneres d'arribar-hi. Jo no em nego a res. Com més seny i discreció, millor; la gent que es baralla pels seus símbols no és respectada. Els països que no són insignificants no fan polèmiques públiques sobre el seus símbols. Catalunya no és un país insignificant.

—*Pel que ha dit fins ara sembla que, a vostè, el preocupa molt la qüestió cultural, ¿però l'assignatura pendent del 92 no són les infraestructures culturals?*

—Els que diuen això no entenen res i no saben el que és cultura. Si l'Anella Olímpica, el Calatrava..., no és cultura, ja em dirà què ho és. Els qui s'han pensat que nosaltres volíem deixar acabada per al 92 la Barcelona cultural no han entès res. La Gare d'Orsay, s'han passat 12 anys fent-la. El Museu d'Art de Catalunya, bé val un període llarg de reflexió, i encara trigarà a acabar-se.

—*¿Encara generarà més polèmiques*

aquest museu?

—La polèmica d'on poses l'art modern encara està pendent. El que em sembla que mou discussió és on ha de començar i on ha d'acabar. Crec que és molt clar que un Museu d'Art de Catalunya ha d'agafar de l'art romànic fins a Tàpies, art que el món reconeix nostre, que fa que la gent entengui la història cultural d'un país.

—*Arribar aquí no ha estat fàcil.*

—*¿Uf! Ha estat el més difícil de tot. S'hi ha arribat amb un gran sacrifici de molta gent, i amb una gran gosadia i ambició d'uns quants, entre els quals el senyor Pere Duran s'ha destacat.*

—*A The European deien que vostè té una gran marca americana. ¿Vostè té una mica l'aire Kennedy?*

—Per mi Kennedy sent com era un revolucionari em va impressionar. Més ben dit, la triologia Kenedy, Khrúixtxov, Joan XXIII, als que teníem certa edat, ens va impressionar positivament. Eren com una certa esperança.

—*També deien que recita la Tempestat...*

—El meu pare ens llegia poesia a casa i jo en sé un tros que justament parla del pare. Jo vaig anar a sentir la *Tempestat* al Barbican

—*¿Recita altres coses?*

—Molt poques.

I Maragall, mentre la fotògrafa li demana que agafi la bandera olímpica, recita Ausiàs March: "Jo que en la mort delit hi trob, puix que no trob la causa perquè em ve".

Assumpció Maresma